

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
TRABZON KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

29.05.2028

Toplantı Tarihi ve No : 22/11/2022 - 394
Karar Tarihi ve No : 22/11/2022 - 7433

Toplantı Yeri : TRABZON

Gümüşhane ili, Torul ilçesi, Artabel Tabiat Parkı sınırları içerisinde 1913-1917 tarihleri arasında 3. Ordu Komutanlığı Alay ve Tümenlerine bağlı birliklerin savaştıkları şehit mezarı, siper, araba yolları, fırın vb. unsurların 2863 sayılı yasa kapsamında tarihi sit olarak belirlenmesi isteğine ilişkin Gümüşhane Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğünün 07/02/2020 tarih ve E.1101 sayılı yazısı, konuya ilişkin Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Tespit ve Planlama Dairesi Başkanlığının 30/04/2020 tarih ve 323314 sayılı yazısı, Trabzon Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün kurum görüşü talebini içeren 15/09/2022 tarih ve 2915604 sayılı ile 29/09/2022 tarih ve 2963475 sayılı yazıları, Trabzon Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün 16/09/2022 tarih ve 1624941 sayılı uzman raporu ile 21/11/2022 tarih ve 1729757 sayılı dosya inceleme raporu okundu, ekleri ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Gümüşhane İli, Torul İlçesi, Gülaçar Köyü, 243 ada, 1 parselde yer alan siperler, mevzi kalıntıları, karargah kalıntıları, şehit mezarı ile Giresun ili, Alucra ilçesi, Yeşilyurt Köyü, 233 ada, 14 parselde yer alan karargah kalıntısı bulunan sahada; Milli Tarihimiz ve askeri harp tarihi açısından önemli tarihi olayların (1916 yılında Osmanlı-Rus kuvvetleri arasında muharebeler) yaşanmış olmasından dolayı, ekli kadastral planda sınırları çizilen sahaların, tarihi ve kültürel değerlerin birlikte korunabilmesi için, 5226 ve 3386 sayılı yasalarla değişik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında, "Tarihi Sit Alanı" olarak tescil edilmesine;

Tarihi Sit Alanının koruma ve kullanma koşullarının(Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 11/03/2021 tarih ve 1700 sayılı ilke kararı gereği);

- a) Milli Park bulunan yerlerde uzun devreli gelişim planı, milli park bulunmayan yerlerde alanın tarihi ve kültürel değerlerini koruyan koruma amaçlı imar planları ilgili koruma bölge kurulunca uygun görülünceye kadar zorunlu altyapı uygulamaları ve bu uygulamalar kapsamında yapılacak olan resmi kurum yapıları dışında, bitki örtüsünü, topografik yapıyı, siluet etkisini bozabilecek, tahribata yönelik hiçbir inşai ve fiziki uygulamada bulunulamayacağına,
- b) Bu alanları çevre düzeni planına kavuşturacak gerekli çalışmaların yapılarak hazırlanacak çevre düzeni planları için koruma bölge kurullarının uygun görüşlerinin alınmasına,
- c) Alanın tescil tarihi öncesi doğal dengeyi bozucu yapılmış her türlü uygulamanın zaman içinde ıslahı için kamu kuruluşlarınca gerekli çalışmanın yapılmasına,
- d) Bu alanlar içinde yer alan orman alanlarında Tarım ve Orman Bakanlığınca gerekli çalışmaların yapılabileceğine,
- e) Bu alanlar içinde yer alan zorunlu altyapı uygulamaları ve bu uygulamalar kapsamında yapılacak olan resmi kurum yapıları ile anıt ve şehitliklerin düzenleme ve gerekli onarımları için projeleriyle birlikte koruma bölge kumlundan izin alınmasına.
- f) Önceden süregelen tarımsal faaliyet ile bağ ve bahçeciliğin devam ettirilebileceğine, bu amaç dışında kesinlikle kullanılamayacağına, şeklinde belirlenmesine karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		SİT	ENVANTER NO:	
TÜRKİYE	KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜD.			HARİTA NO:	
İLİ: Gümüşhane Giresun	İLÇE: Torul Alucra	MAHALLE VEYA KÖYÜ: Gülaçar Yeşilyurt	KADASTRO: PAFTA:	ADA: 243 233	PARSEL: 1 14

ADI : Artabel, Tarihi Sit Alanı

Yapılan incelemelerde belirli bir güzergah üzerinde yapı kalıntıları ve bu kalıntılar arasında ulaşımı sağlayan taş döşeli yollar tespit edilmiştir. Gülaçar köy merkezinin yaklaşık 3 km batısında, köy yolunun yaklaşık 100 m güneyinde eğimli arazi üzerinde seyir hastane olarak kullanıldığı düşünülen yapı kalıntısı yer almaktadır. Temel seviyesinde moloz taş malzeme duvar kalıntıları günümüze gelebilmiştir. Seyir hastanesinin yaklaşık 1.5 km güneybatısında ana kaya üzerinde tepeye hakim bir noktada siper kalıntısı bulunmaktadır. Tepeyi saracak şekilde ve moloz taş malzeme ile harçsız inşa edilen siper yaklaşık 1 m yüksekliğindedir. Bu siperin yaklaşık 50 m doğusunda daha alt kotlarda yine moloz taş malzeme ile harçsız inşa edilmiş daha küçük boyutlu siperler bulunmaktadır. Siperlerin yaklaşık olarak 100 m güneybatısında ana kaya kütesinin alt bölümünde dikdörtgen planlı yapı kalıntısı yer almaktadır. Karargah olduğu düşünülen yapı kalıntısı moloz taş malzeme ile harçsız inşa edilmiş olup temel seviyesinde günümüze gelebilmiştir. Güneybatı yönüne devam eden taş döşeli yollar ile daha yüksek bir tepe üzerinde yine ana kaya üzerinde tepeye hakim bir noktada siper kalıntısı tespit edilmiştir. Bu siper de yaklaşık 1 m yüksekliğinde ve harçsız şekilde moloz taş malzemeden inşa edilmiştir. Siperler arasında ulaşımı sağlamak için kullanılan yollar taş döşeli olup eğimli olan yerlerde yolların kenarlarına moloz taş malzemeden duvarlar inşa edilmiştir. Siperlerin yaklaşık 150 m güneybatısında eğimli arazi üzerinde mezar bulunmaktadır. Bölgede araştırma yapanlar vatandaşlar tarafından mezarın bulunduğu alanda insan kemikleri tespit edilmiş ve bu alan moloz taş malzeme ile çevrilerek mezar görünümü kazandırılmıştır. Şehit mezarının yaklaşık 200 m batısında tepenin batı yamacında Giresun ili, Alucra ilçesi, Yeşilyurt Köyü, 233 ada, 14 parsel sınırları içerisinde yer alan yapı kalıntısı tespit edilmiştir. Dikdörtgen planlı ve moloz taş malzemeden inşa edilen kalıntı iki bölüme ayrılmıştır. Harçsız şekilde inşa edilen yapıdan günümüze yaklaşık 1 m yüksekliğindeki duvarlar gelebilmiştir. Bu kalıntının karargah olduğu düşünülmektedir. Karargah kalıntısının yaklaşık 200 m kuzeyinde alanın en yüksek tepesinde yer alan bölgede iki adet yapı kalıntısı tespit edilmiştir. Dikdörtgen planlı ve moloz taş malzemeden inşa edilen kalıntıların karargah olduğu düşünülmektedir. Harçsız şekilde inşa edilen yapıdan günümüze yaklaşık 1 m yüksekliğindeki duvarlar gelebilmiştir.

ŞİMDİKİ TEHLİKELER: Kaçak define kazıları ve doğal tahribat.

ŞİMDİKİ DURUM : Kalıntıların olduğu bölgede herhangi bir yapılaşma bulunmamaktadır.

SİT POTANSİYELİ : Tarihi Sit

KORUMA DERECESESİ: Tarihi Sit

ŞİMDİKİ KORUMA : Tarihi Sit

HAZIRLAYANLAR : 23/09/2021

ÖNERİLEN KORUMA : Tarihi Sit

Yücel KUM
Sanat Tarihçi

Servet KARAMAHMUT
Arkeolog

KONTROL EDEN: 23/09/2022

EREN KARADENİZ
Koruma Bölge Kurulu Müdür V.

YAYIN DİZİNİ:

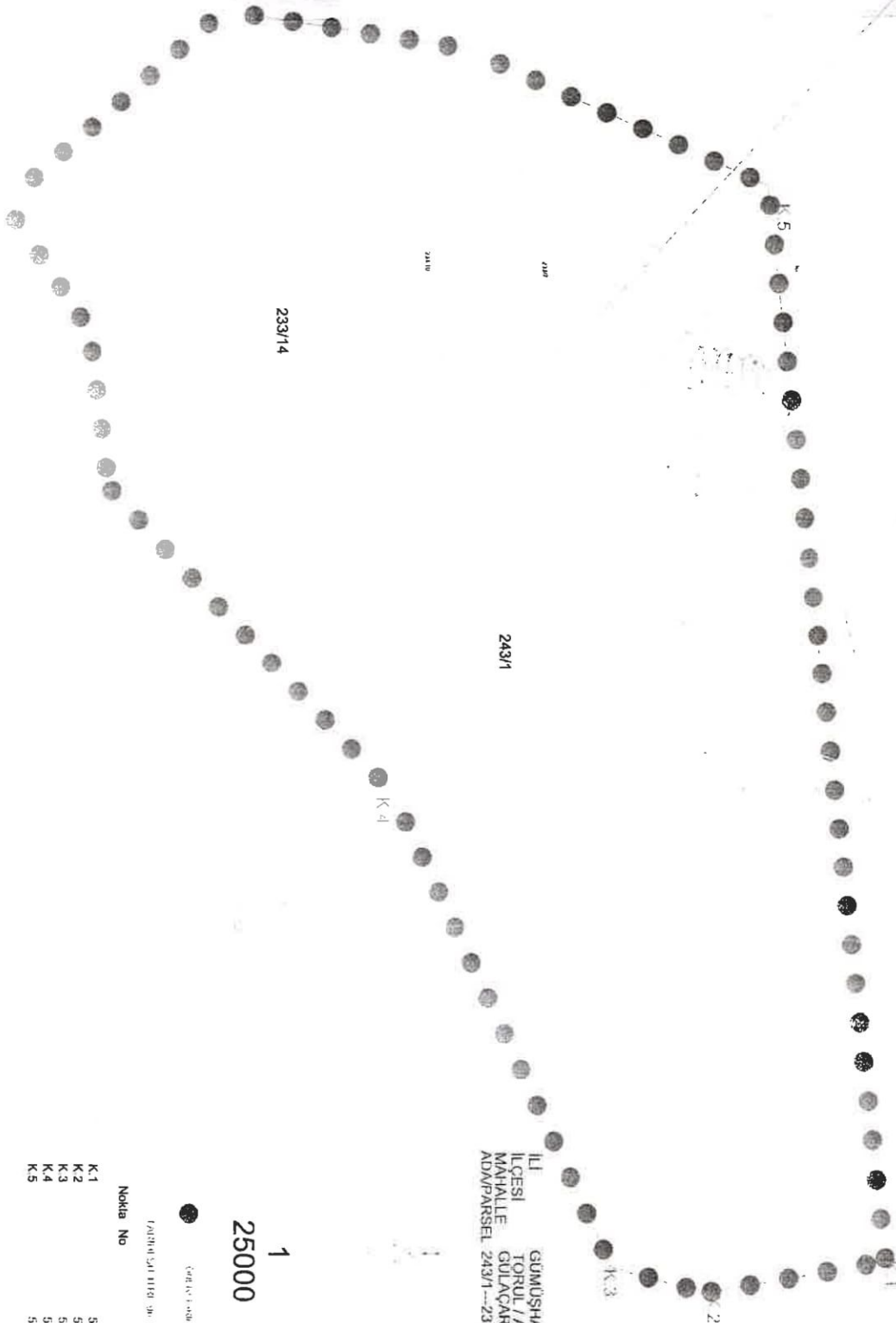
REVİZYON :

KURUL ONAYI :

GÖZLMLER: Siperler, karargahlar, hastane ve şehitlik alanları 2500 rakım ve üzerinde yükseklikte yer aldıkları için yerleşim yerlerinden uzak alanlardır.

HARİTA VE FOTOĞRAFLAR:

İLİ GÜMÜSHANE / GİRESUN
 İLÇESİ TORUL / ALUĞRA
 MAHALLE GÜLÇAĞRI / YEŞİL YURT
 ADA/PARSSEL 243/1--233/14

ONANDI

Trabzon Kültür Varlıklarını Koruma
 Bölge Kurulu Müdürlüğü

Trabzon Kültür Varlıklarını Koruma
 Bölge Kurulunun;
 22/11/2022 gün ve 7433
 sayılı karar ekidir.

Nokta No	Y	X
K 1	509016/663	447250/389
K 2	509058/242	4471619/941
K 3	509063/261	4471343/471
K 4	509046/438	4470619/722
K 5	508725/454	4472065/882

1
 25000